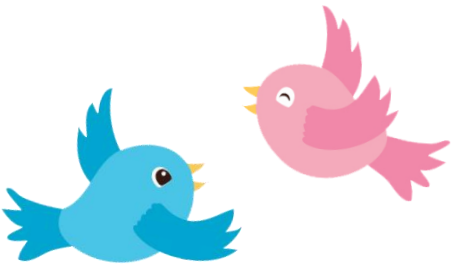

ראש השנה

עם כל המשפחה

כתיבה: אליסף תל-אור

הורים יקרים,

לפניכם מקבץ דפים לכבוד ראש השנה, ובהם שלל הצעות ללימוד ולפעילות בנושאי החג השונים שתוכלו לערוך עם ילדיכם הצעירים.

בדפים מרוכזות מגוון פעילויות, חלקן כרוכות בציור כתיבה או שימוש בטכנולוגיה, ובחלקן אינן כרוכות במרכיבים שכאלו. אנו מציינים זאת לטובת בחירת המועד המתאים ללימוד לכל משפחה על פי אופייה ואורחות חייה.

לצד דפים אלו, שכאמור פונים אל הילדים הצעירים, לקראת המועדים הבאים, אנו מתעתדים להוציא דפי לימוד ושיח נוספים לקהילות ולבתים:

- מפגש שיח ליום הכיפורים – דפי לימוד ושיח קהילתי לקהילת ההורים.
- "סוכה של מחשבות" - ערכת לימוד למשפחה, לגילאי היסודי.
- "אורחים בסוכה" – דפי לימוד למשפחה, שיוצאים לאור בשיתוף פעולה עם משרד החינוך ו 929, לגילאי חטיבות הביניים והתיכונים.

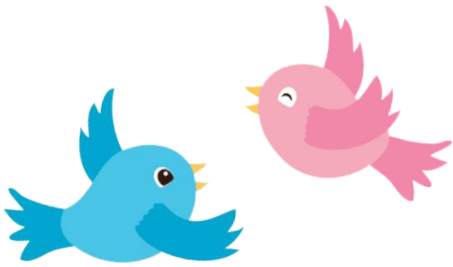

לימוד מהנה ופורה,

שנה טובה ומתוקה!

צוות מיתרים

ראש השנה –

התחלה חדשה

רועי ואמיר הלכו במדבר. לאחר ימים ארוכים ומלאי חוויות, התעורר ביניהם ויכוח מער וסוער. הוויכוח הלך והתלהט עד שלפתע, הרים רועי את ידו על אמיר, וסטר לו על לחיו.

אמיר נפגע עד מאוד, אך לא הרים את ידו בחזרה, ואף נמנע מלהמשיך את הוויכוח. ורק כתב בשקט על חול המדבר: "החבר הכי טוב שלי סטר לי היום על הלחי".

הם המשיכו במסעם עד שהגיעו לנווה מדבר שופע מים.

לפתע, אמיר מצא את עצמו בצרה: הוא נפל אל האגם, והחל לטבוע.

ראה רועי שאמיר נמצא בצרה, ורץ להצילו. קפץ אל מי האגם, ומשה אותו מן המים.

אחרי שאמיר התאושש מעט ונח, הוא חיפש אבן גדולה ויפה, ועליה חרט:

"החבר הכי טוב שלי הציל את חיי היום".

שאל אותו רועי: "אחרי שסטרתי לך על הלחי כתבת בחול ועכשיו חרטת באבן. למה?"

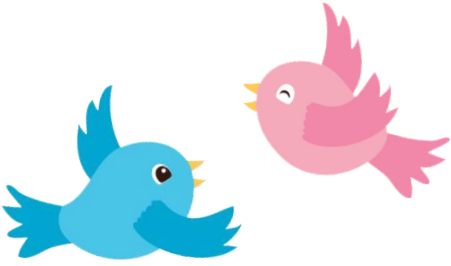
השיב לו אמיר: "כשמישהו פוגע בנו, או כשקורה לנו משהו רע – כדאי לנו לכתוב את

הדברים בחול, כדי שהרוח תוכל למחוק את זה עם הזמן.

אבל כשמישהו עושה עבורנו דבר מה טוב, או שקורה לנו דבר נפלא – עלינו לחרוט

את הדבר על האבן, כדי שהדבר ימשיך וילווה אותנו".

הידעתם?

יש הנוהגים ללכת בראש השנה למקור מים ולערוך "תשליך". אל מקור המים משליכים, באופן סמלי, את החטאים של השנה החולפת, בכדי לפתוח את השנה החדשה זכים ונקיים.

אלכסנדר גרימסקי, צייר פולני, (1850-1901)

דף חדש / מירי צללון

בראש השנה נפגשות,
מה מוזר,
שנה של אתמול
ושנה של מחר
כל מה שעבר – חלף ונגמר,
אך הכל עוד אפשר
להתחיל ממחר.

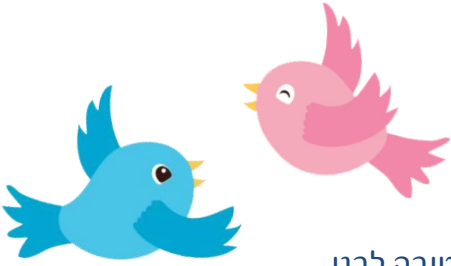
כי נפתח דף חדש,
לא ישן משומש
לא כתוב מקושקש –
דף חלק ולבן,
בלי על כתם ממש,
דף חדש...
שריחו הוא כריח
תפוח בדבש.

חשבו על דבר מה טוב ומשמח מהשנה החולפת, שהייתם רוצים שיתרחש או ימשיך גם בשנה החדשה .
כעת חשבו, על דבר מה לא טוב שעשיתם או קרה לכם, ואתם רוצים להשאיר אותו מאחורכם , ולפתוח בהקשר אליו דף חדש.

תוכלו לשתף את בני המשפחה במחשבותיכם, וכן לצייר את הדברים על שני דפים :
על האחד את הדברים שתרצו לשמור ועל השני את הדברים שתרצו להשאיר מאחורכם.

לאחר שתסיימו לצייר צרו מסגרת לכל אחד מהדפים.
חשבו על הצבע, אופי הצביעה, חוזקת הצביעה וכדומה, כך שתבטא את הרגשות שלכם ביחס לציור שציירתם על כל אחד מהדפים.

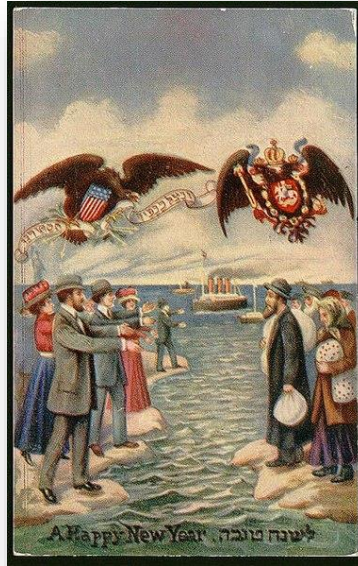

לקראת בואה של השנה החדשה רבים נוהגים לשלוח כרטיסי ברכת שנה טובה לבני המשפחה וחברים.
הקישוטים, הציורים והכיתוב של ה"שנות הטובות" משתנים מאדם לאדם ומתקופה לתקופה:

אלפונס לוי (1843-1918)

ניו-יורק, 1900-1920; יהודי ארזב קוראים ליהודי רוסיה להגר ליבשת החדשה

ציבורית, שנת 2011

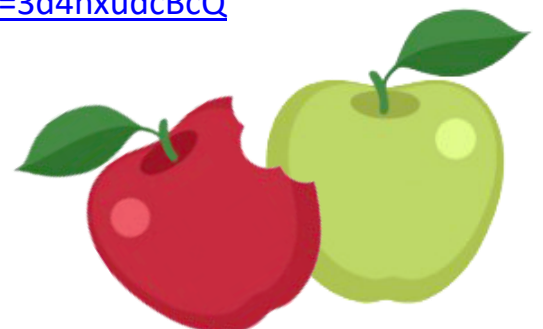
חשבו למי הייתם רוצים לשלוח "שנה טובה", ומה הייתם רוצים לאחל ולצייר לו.
עצבו את ה"שנה הטובה" ותנו אותה או שלחו אותה למי שבחרתם.

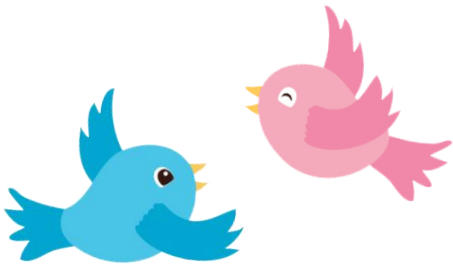
שרים ביחד:

אתם מוזמנים לשיר ביחד את שירו של לוי קיפניס: "שנה טובה" ("שנה הלכה, שנה באה...") בלחן של נחום נדרי:

<https://www.youtube.com/watch?v=3d4nxudcBcQ>

השופר

התבוננו בתמונות שלפניכם.
אילו קולות נשמעים מכל תמונה?

משחק הקולות:

כל אחת ואחד מהמשתתפים משמיעים בתורם קול אחד מהתמונות, ועל האחרים לפעול בהתאם לקול הנשמע.

אפי איליאן

מיכאל יעקובסון

המלך לאי ה-15 בדרכו לכנסייה, מלווה בתרועת חצוצרות. פרט מתוך רישום של אנטון דוצ'ט, 1732.

האזינו לקול השופר - בבית, בבית הכנסת, או בהקלטה:

- איזו תחושה קול השופר גורם לכם להרגיש?
- האם תחושה זו דומה לתחושה מן התחושות שעולות בכם למשמע אחד הקולות שמיוצגים בתמונות שבעמוד הזה?
- האם קול השופר גורם לכם לחשוב מחשבות מסוימות, או לעשות פעולות כלשהן?
- חשבו מה הקשר בין תחילתה של שנה חדשה לבין קול השופר והרגשות שהוא גרם לכם להרגיש? (אם יש קשר כזה לדעתכם)

שופרות הנשיא

קול השופר בראש השנה מעביר בי צמרמורת ומחזיר אותי לרגע אחד שלא אשכח לעולם. הרגע בו שמעתי את קול השופר כפי שלא שמעתי אותו מעולם קודם לכן ומעולם לאחר מכן. היה זה חודשים אחדים לאחר ראש השנה, באמצע חודשי החורף, כשמדינת ישראל עדיין לא הייתה בת שנה. ואני הייתי אז בת שבע שנים בסך הכל.

בבוקר אמא הלבישה אותי בחולצה לבנה וחגיגית, ואמרה שהיום לא אלך לבית הספר, אלא אצטרף אליה לטקס השבעת הנשיא הראשון של מדינתנו, מדינת ישראל, כרופסור חיים ויצמן! היא גם אמרה שיש לי תפקיד מיוחד בטקס. אבל לא גילתה לי מהו...

אל הטקס הגיעו אנשים מכל רחבי הארץ, ובעיקר מעירונו ירושלים. המונים עמדו על המרפסות ועל הגגות, והרחבות היו מלאים עד אפס מקום. כולם הביטו בשיירה שצעדה ברחוב, כשעיניהם נוצצות וליבם פועם: בראשונה צעדו חיילים מחייל הים, לאחריהם צעדו חיילים מחיל הרגלים וחיל האוויר, ולבסוף יחידה ממשטרת ירושלים. ואחריהם נסעו מכוניות מפוארות.

אמא נתנה לי יד והובילה אותי אל חנות הפרחים. בחנות פגשתי חברים מבית הספר: ילד בן גילי ובילדה מעט גדולה יותר בת שלוש עשרה.

ואמא שקנתה זר גדול ויפה של פרחים, אמרה לנו: "כעת, כשהשיירה תגיע אל המקום אליו אנו הולכים עכשיו, אתם תגישו את זר הפרחים הזה לנשיא המדינה! בואו, הזדרזו, עוד מעט השיירה מגיעה..."

מרוב התרגשות כמעט והפלנו את זר הפרחים. הלכנו בזריזות בין כל האנשים, ונעצרנו במרכז הדרך. כאשר השיירה הגיע אלינו, המכונית של הנשיא עצרה לצדנו, ואשתו של הנשיא הנבחר הגברת וורה ויצמן, פתחה את הדלת וסייעה לנו לטפס פנימה בכדי להיכנס ולהגיש את הפרחים לנשיא.

הנשיא חיך אלינו והודה לנו מקרב לב. וכשיצאנו מהמכונית, הריעו כולם, והשיירה המשיכה בדרכה. גם אנחנו התקדמנו אל המבנה שבתוכו נערכה ההשבעה. התקדמנו בזריזות, חוששים להחמיץ ולו חלק קטן מהטקס.

ובדיוק כשהגענו נשמעו קולותיהם של שני שופרות, שהרעידו את האולם, ולאחריהם קול דממה דקה. ולאחר תרועת השופרות, נכנס הנשיא אל האולם, כשכולם עומדים לכבודו, וטקס ההשבעה החל.

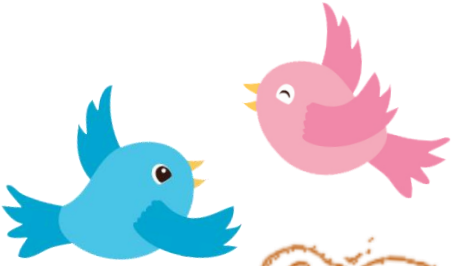
קולו של השופר מילא את ליבי פחד ואימה, פתאום הנשיא שרק לפני רגע נכנסו למכוניתו, הפך להיות מורם מעם. אך קול השופר העז גם מילא את הלב בשמחה, כמו אנחת רווחה, המודה על הזכות שנפלה בחלקנו להיות במדינה חופשית, במדינה משלנו!

(הסיפור דמיוני, אך מבוסס על תיאור הדברים כפי שמופיע במאמרו של

אורי רוזנברג: "הנשיא הראשון בבלוג: "נושנות")

- חשבו על קשר אפשרי בין הסיפור על שופרות הנשיא לבין השופר של ראש השנה.

מצאו את הדרך שלכם בין הקולות הרבים של השופר:

הידעתם?

בעולם יש תרבויות רבות. והתרבויות השונות מציינות בתאריכים שונים את "ראש השנה" - תחילת השנה החדשה שלהם. ולכל תרבות דרכים מיוחדות לציין את פתיחתה של השנה. כך למשל, באחד המקומות הגבוהים בעולם (על פסגות הרים בגובה של כמעט 5,000 מטרים) יושבים הטיבטים.

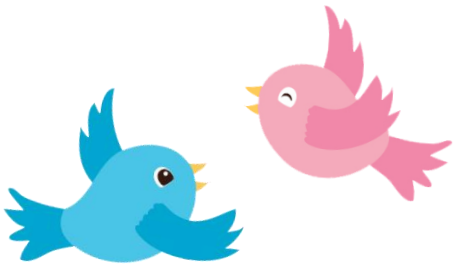
הטיבטים חוגגים את הלו-סאר (השנה החדשה) במשך כשבועיים, כאשר שלושת הימים הראשונים הם המרכזיים ביותר. את הימים האלו הם מציינים בטקסים דתיים לצד סעודות משפחתיות.

אחד מהטקסים הייחודיים של ימי החג האלו, הוא התקיעה ב"דנגצ'ין" הארוך, אשר למשמע קולו נאספים הנזירים לתפילה.

הארכיון הפדולרי הגרמני

סימני החג

רבים נוהגים בסעודת ליל ראש השנה לאכול מאכלים שונים ולאחל איחולים לקראת השנה החדשה בדיקה לשמם של המאכלים. יש הבוחרים לאחל את האיחולים כברכה דתית, הפונה לאלוהים: "יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו..." ויש הבוחרים לאחל אותם ללא זיקה זו:

יהי רצון... שתהא שנה טובה ומתוקה כדבש.

יהי רצון... שירבו זכויותינו כרימון.

יהי רצון... שיגדורו עלינו גזרות טובות.

יהי רצון... שיתמו שונאינו.

Med Dhifallah

יהי רצון... שישתלקו אויבינו וכל מבקשי רעתינו.

Own work. Evan-

חשבו על מאכלים נוספים שאפשר לאחל על בסיס שמם איחולים טובים לשנה החדשה.

